

Obowiązki związane z prowadzeniem działalności gospodarczej w sektorze energetyki.

Południowo-Wschodni Oddział Terenowy URE
z siedzibą w Krakowie

dr Małgorzata Nowaczek-Zaremba – Dyrektor OT Kraków

Urząd Regulacji
Energetyki

PRZEDSIĘBIORCA

JAKO

• **KONCESJONARIUSZ**

Zgodnie z art. 46 ust 1 pkt 3 ustawy z dnia 2 lipca 2004 o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2007 r. Nr 155, poz. 1095 z późn. zm.) uzyskania koncesji wymaga wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie: wytwarzania, przetwarzania, magazynowania, przesyłania, dystrybucji i obrotu paliwami i energią.

Szczegółowy zakres i warunki wykonywania działalności gospodarczej podlegającej koncesjonowaniu zostały określone w ustawie z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. z 2007 r. Nr 89, poz. 625 z późn. zm.)

Obowiązek uzyskania koncesji – art. 32

Przedsiębiorca który zamierza wykonywać działalność w zakresie:

WYTWARZANIA PALIW LUB ENERGII,

z wyłączeniem wytwarzania:

1. paliw stałych lub paliw gazowych
2. energii elektrycznej w źródłach o łącznej mocy zainstalowanej elektrycznej nieprzekraczającej 50 MW niezaliczanych do odnawialnych źródeł energii lub do źródeł wytwarzających energię elektryczną w kogeneracji, z wyłączeniem wytwarzania energii elektrycznej z biogazu rolniczego,
3. ciepła w źródłach o łącznej mocy zainstalowanej cieplnej nieprzekraczającej 5 MW;
4. ciepła, gdy wielkość mocy zamówionej przez odbiorców nie przekracza 5 MW
5. ciepło, gdy uzyskiwane ono jest w przemysłowych procesach technologicznych

**MAGAZYNOWANIA PALIW GAZOWYCH W INSTALACJACH
MAGAZYNOWYCH,**

SKRAPLANIA GAZU ZIEMNEGO

REGAZYFIKACJI SKROPLONEGO GAZU ZIEMNEGO

MAGAZYNOWANIE PALIW CIEKŁYCH,

z wyłączeniem:

- 1. lokalnego magazynowania gazu płynnego w instalacjach o przepustowości poniżej 1MJ/s
- 2. magazynowania paliw ciekłych w obrocie detalicznym;

PRZESYŁANIA LUB DYSTRYBUCJI PALIW LUB ENERGII,

z wyłączeniem:

1. dystrybucji paliw gazowych w sieci o przepustowości poniżej 1MJ/s
2. przesyłania lub dystrybucji ciepła, jeżeli łączna moc zamówiona przez odbiorców nie przekracza 5 MW,

OBROTU PALIWAMI LUB ENERGIA

z wyłączeniem:

- 1) obrotu paliwami stałymi, obrotu energią elektryczną za pomocą instalacji o napięciu poniżej 1 kV będącej własnością odbiorcy, obrotu paliwami gazowymi, jeżeli roczna wartość obrotu nie przekracza równowartości 100.000 euro, obrotu gazem płynnym, jeżeli roczna wartość obrotu nie przekracza równowartości 10.000 euro oraz obrotu ciepłem, jeżeli moc zamówiona przez odbiorców nie przekracza 5 MW,
- 2) obrotu paliwami gazowymi lub energią elektryczną dokonywanego na giełdzie towarowej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych lub rynku organizowanym przez podmiot prowadzący na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej rynek regulowany w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi przez towarowe domy maklerskie lub domy maklerskie prowadzące działalność maklerską w zakresie obrotu towarami giełdowymi oraz przez spółkę prowadzącą giełdę towarową, giełdową izbę rozrachunkową lub Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A., nabywające paliwa gazowe lub energię elektryczną, z tytułu realizacji zadań określonych w ustawie z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych.
- 3) działalności w zakresie obrotu benzyną lotniczą oznaczoną symbolem PKWiU 23.20.11-40 oraz objętą kodem CN 2710 11 31, jeżeli roczna wartość obrotu nie przekracza równowartości 1 000 000 euro

Warunki udzielenia koncesji : art. 33. ust 1 ustawy – Prawo energetyczne:

Prezes URE udziela koncesji wnioskodawcy, który:

-ma siedzibę lub miejsce zamieszkania na terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym;

-dysponuje środkami finansowymi w wielkości gwarantującej prawidłowe wykonywanie działalności bądź jest w stanie udokumentować możliwości ich pozyskania;

-ma możliwości techniczne gwarantujące prawidłowe wykonywanie działalności;

-zapewni zatrudnienie osób o właściwych kwalifikacjach zawodowych, o których mowa w art. 54;

- uzyskał decyzję o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

Nie może być wydana koncesja wnioskodawcy:

-który znajduje się w postępowaniu upadłościowym lub likwidacji;

-któremu w ciągu ostatnich 3 lat cofnięto koncesję na działalność określoną ustawą z przyczyn wymienionych w art. 58 ust. 2 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej lub którego w ciągu ostatnich 3 lat wykreślono z rejestru działalności regulowanej z przyczyn, o których mowa w art. 71 ust. 1 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej;

-skazanemu prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo mające związek z przedmiotem działalności gospodarczej określonej ustawą.

Zgodnie z art. 35 ust 3 pr.en. Prezes URE **odmawia udzielenia koncesji**, gdy wnioskodawca nie spełnia wymaganych przepisami warunków.

Wniosek o udzielenie koncesji powinien zawierać w szczególności:

- oznaczenie wnioskodawcy i jego siedziby lub miejsca zamieszkania, a w razie ustanowienia pełnomocników do dokonywania czynności prawnych w imieniu przedsiębiorcy - również ich imiona i nazwiska;
- określenie przedmiotu oraz zakresu prowadzonej działalności, na którą ma być wydana koncesja, oraz projekt planu, o którym mowa w art. 16;
- informacje o dotychczasowej działalności wnioskodawcy, w tym sprawozdania finansowe z ostatnich 3 lat, jeżeli podmiot prowadzi działalność gospodarczą;
- określenie czasu, na jaki koncesja ma być udzielona, wraz ze wskazaniem daty rozpoczęcia działalności;
- określenie środków, jakimi dysponuje podmiot ubiegający się o koncesję, w celu zapewnienia prawidłowego wykonywania działalności objętej wnioskiem;
- numer w rejestrze przedsiębiorców albo ewidencji działalności gospodarczej oraz numer identyfikacji podatkowej (NIP).

Art. 43 ustawy – Prawo energetyczne

„Kto zamierza wykonywać działalność podlegającą na wytwarzaniu, przetwarzaniu, magazynowaniu, przesyłaniu, dystrybucji oraz obrocie paliwami lub energią, skraplaniu gazu ziemnego i regazyfikacji skroplonego gazu ziemnego, podlegającą koncesjonowaniu, może ubiegać się o wydanie promesy koncesji”.

Promesę wydaje Prezes URE w drodze decyzji administracyjnej.

W promesie zostaje ustalony okres ważności, z tym nie może on być krótszy niż 6 miesięcy.

W okresie ważności promesy Prezes URE nie może odmówić udzielenia koncesji na działalność określoną w promesie, chyba że uległ zmianie stan faktyczny lub prawny podany we wniosku.

Do wniosku o wydanie promesy stosuje się te same zasady co do wniosku o udzielenie koncesji.

Elementy koncesji:

Art. 37 ustawy – Prawo energetyczne

Koncesja powinna określać:

Podmiot i jego siedzibę lub miejsce zamieszkania,

-Przedmiot oraz zakres działalności objętej koncesją,

-Datę rozpoczęcia działalności objętej koncesją oraz warunki wykonywania działalności;

-Okres ważności koncesji (10-50 lat)

-Szczególne warunki wykonywania działalności objętej koncesją, mające na celu właściwą obsługę odbiorców, w zakresie: zapewnienia zdolności do dostarczania paliw lub energii w sposób ciągły i niezawodny przy zachowaniu wymagań jakościowych, określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 9 ust 1-4, 7 i 8, oraz powiadamiania Prezesa o niepodjęciu lub zaprzestaniu bądź ograniczeniu prowadzenia działalności w okresie jej obowiązywania;

Elementy koncesji:

Art. 37 ustawy – Prawo energetyczne

- Zabezpieczenie ochrony środowiska w trakcie oraz po zaprzestaniu koncesjonowanej działalności,
- Numer w rejestrze przedsiębiorców albo ewidencji działalności gospodarczej oraz numer identyfikacji (NIP)
- Warunki zaprzestania działalności przedsiębiorstwa energetycznego po wygaśnięciu koncesji lub po jej cofnięciu.

Szczegółowe informacje można znaleźć w opracowanych przez Departament Przedsiębiorstw Energetycznych **„PAKIETACH INFORMACYJNYCH”** które są dostępne na stronie internetowej:

WWW.URE.GOV.PL

Na Przedsiębiorcy, który uzyskał koncesję na działalność określoną w art. 32 ust 1 pr.en. ciąży obowiązki wynikające z warunków udzielonej koncesji oraz przepisów prawa. Są to między innymi:

1. Obowiązek zatwierdzania taryf

Zgodnie z art. 47 ust. 1 ustawy – Prawo energetyczne przedsiębiorstwa energetyczne posiadające koncesję ustalają taryfy dla paliw gazowych i energii, które podlegają zatwierdzeniu przez Prezesa URE oraz proponują okres ich obowiązywania.

- **2. Obowiązek ponoszenia opłat koncesyjnych**
- Zgodnie z art. 34 ust 1 pr.en., Przedsiębiorstwa energetyczne, którym została udzielona koncesja, wnoszą coroczne opłaty do budżetu państwa, obciążające koszty ich działalności (zwolnione z tej opłaty są przedsiębiorstwa energetyczne wytwarzające energię elektryczną w odnawialnych źródłach energii o mocy nie przekraczającej 5MW).

3. Obowiązek utrzymywania zdolności urządzeń.

Przedsiębiorstwa energetyczne zajmujące się przesyłaniem lub dystrybucją paliw lub energii, magazynowaniem paliw gazowych, w tym skroplonego gazu ziemnego, skraplaniem gazu ziemnego lub regazyfikacją skroplonego gazu ziemnego jest obowiązane utrzymywać zdolność urządzeń, instalacji i sieci do realizacji zaopatrzenia w te paliwa lub energię w sposób ciągły i niezawodny, przy zachowaniu obowiązujących wymagań jakościowych, (art. 4 ust. 1 ustawy – Prawo energetyczne),

4. Realizacja zasady TPA (Third Party Access)

Przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się przesyłaniem lub dystrybucją paliw gazowych lub energii jest obowiązane zapewnić wszystkim odbiorcom oraz przedsiębiorstwom zajmującym się sprzedażą paliw gazowych lub energii, na zasadzie równoprawnego traktowania, świadczenie usług przesyłania lub dystrybucji paliw gazowych lub energii, na zasadach i w zakresie określonym w ustawie; świadczenie usług przesyłania lub dystrybucji tych paliw lub energii odbywa się na podstawie umowy o świadczenie tych usług. (art. 4 ust. 2 ustawy – Prawo energetyczne),

5. Umożliwienie zmiany sprzedawcy

Przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się przesyłaniem lub dystrybucją paliw gazowych lub energii stosując obiektywne i przejrzyste zasady zapewniające równe traktowanie użytkowników systemu, umożliwia odbiorcy paliw gazowych lub energii przyłączonemu do **jego sieci zmianę sprzedawcy paliw gazowych lub energii, na warunkach i w trybie określonym w przepisach wydanych na podstawie art. 9 ust. 1 lub 3 (art. 4j ust. 2 pr.en.)**

6. Obowiązki informacyjne.

Sprzedawca paliw gazowych dokonujący sprzedaży tych paliw odbiorcom końcowym przyłączonym do sieci dystrybucyjnej lub przesyłowej, lub sprzedawca energii dokonujący jej sprzedaży odbiorcom końcowym przyłączonym do sieci dystrybucyjnej **jest obowiązany zamieszczać na stronach internetowych oraz udostępniać do publicznego wglądu w swojej siedzibie informacje o cenach sprzedaży paliw gazowych lub energii oraz warunkach ich stosowania (art.4 i ust. 5 pr.en.)**

7. Publicznoprawny obowiązek przyłączenie do sieci przedsiębiorstw energetycznych

Przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się przesyłaniem lub dystrybucją paliw gazowych lub energii jest obowiązane do zawarcia umowy o przyłączenie do sieci z podmiotami ubiegającymi się o przyłączenie do sieci, na zasadzie równoprawnego traktowania, jeżeli istnieją techniczne i ekonomiczne warunki przyłączenia do sieci i dostarczania tych paliw lub energii, a żądający zawarcia umowy spełnia warunki przyłączenia do sieci i odbioru. Jeżeli przedsiębiorstwo energetyczne odmówi zawarcia umowy o przyłączenie do sieci, jest obowiązane niezwłocznie pisemnie powiadomić o odmowie jej zawarcia Prezesa URE i zainteresowany podmiot, podając przyczyny odmowy. (art.7 ust 1 ustawy – Prawo energetyczne)

8. Realizacja rozbudowy i finansowania sieci.

Przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się przesyłaniem lub dystrybucją paliw gazowych lub energii jest **obowiązane zapewnić realizację i finansowanie budowy i rozbudowy sieci**, w tym na potrzeby przyłączania podmiotów ubiegających się o przyłączenie (art. 7 ust. 5 ustawy – Prawo energetyczne).

9. Utrzymywanie zapasów.

Przedsiębiorstwa energetyczne zajmujące się wytwarzaniem energii elektrycznej lub ciepła jest obowiązane **utrzymywać zapasy paliw w ilości** zapewniającej utrzymanie ciągłości dostaw energii elektrycznej lub ciepła do odbiorców (art. 10 pr. en.)

10. Plany rozwoju.

Przedsiębiorstwa energetyczne zajmujące się przesyłaniem lub dystrybucją paliw gazowych lub energii **sporządzają** dla obszaru swojego działania plany rozwoju w zakresie zaspokojenia obecnego i przyszłego zapotrzebowania na paliwa gazowe lub energię, uwzględniając miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego albo kierunki rozwoju gminy określone w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin (art. 16 pr.en.)

W przypadku, kiedy przedsiębiorstwo łamie warunki udzielonej koncesji lub nie przestrzega obowiązków wynikających z przepisów prawa Prezes URE **wymierza karę pieniężną** dla przewinień wskazanych w art. 56 ust. 1 pkt. 1-27, 31 i 32 pr.en.

Art. 41 pr. energetycznego

Zmiana warunków koncesji – na wniosek koncesjonariusza

Cofnięcie koncesji – obligatoryjne i fakultatywne (odesłanie do ustawy o swobodzie działalności gospodarczej) .

Art. 42 pr. energetycznego – wygaśnięcie koncesji

PRZEDSIĘBIORCA ■ JAKO ODBIORCA

Kontrola dokonywana przez pracowników przedsiębiorstw energetycznych

Art. 6 ust. 1 ustawy – Prawo energetyczne

Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 11 sierpnia 2000r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez przedsiębiorstwa energetyczne (Dz. U. z 2000r., Nr 75, poz. 886).

cele: sprawdzenie prawidłowości eksploatacji-działania układów- rozliczeń/nielegalny pobór/
dotrzymanie warunków zawartej umowy

kontrola z inicjatywy przedsiębiorstwa energetycznego/na wniosek

”kontrolujący” – co najmniej 2 osoby : imienne upoważnienia+legitymacje

obowiązek ewidencji kontroli/upoważnień/legitymacji

kontrola w lokalach mieszkalnych : 7.00-20.00 z wyłączeniem dni ustawowo wolnych od pracy

poinformowanie odbiorcy o ustaleniach wskazujących na nieprawidłowości

protokół kontroli – prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu, umotywowanych zastrzeżeń co do ustaleń protokołu – 7 dni od otrzymania protokołu

zastrzeżenia – 14 dni ostateczna informacja

odmowa podpisania protokołu – 7 dni przyczyny

Nieprawidłowości – 14 dni – sposób usunięcia

Wstrzymanie dostarczania paliw lub energii

Przedsiębiorstwo energetyczne może wstrzymać dostawę paliw gazowych w sytuacjach wskazanych w ustawie – Prawo energetyczne

Art. 6 i art. 6 a ustawy – Prawo energetyczne, Przedsiębiorstwo energetyczne **może wstrzymać dostarczanie paliw lub energii, jeżeli w wyniku przeprowadzonej kontroli stwierdzono, że:**

- instalacja znajdująca się u odbiorcy stwarza bezpośrednie zagrożenie dla życia, zdrowia albo środowiska (art. 6 ust. 3 pkt 1),
- nastąpił nielegalny pobór (art. 6 ust. 3 pkt 2),
- odbiorca zwleka z zapłatą za paliwa gazowe, co najmniej miesiąc po upływie terminu płatności, pomimo uprzedniego powiadomienia na piśmie o zamiarze wypowiedzenia umowy i wyznaczenia dodatkowego, dwutygodniowego terminu do zapłaty zaległych i bieżących zaległości (art. 6 ust. 3a)
- Art. 6 ust. 3b – obowiązek bezzwłocznego wznowienia dostaw po ustaniu przyczyn wstrzymania (nie dotyczy obiektów służących obronności państwa – art. 6 ust. 3c)

Procedura z art. 6 ust. 3a ustawy – Prawo energetyczne

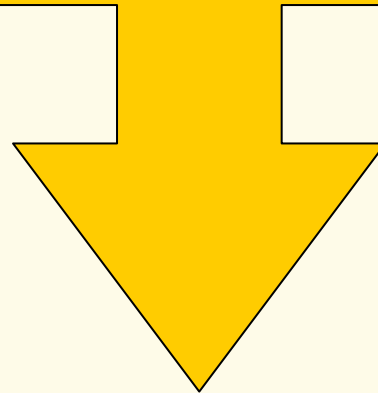
- Elementy powiadomienia – przesłanki spełnione łącznie, aby wywarły właściwy skutek prawny:
 - - pouczenie o treści art. 6 ust. 3a ustawy – Prawo energetyczne,
 - - informacja o upływie miesięcznego terminu zwłoki w realizacji płatności za dostarczoną energię elektryczną, paliwa gazowe lub ciepło,
 - - wskazanie dodatkowego dwutygodniowego terminu do zapłaty zaległych i/lub bieżących należności.
- - informacja o skutkach nieuregulowania tych należności tj. o możliwości wstrzymania dostaw po upływie wskazanego terminu i zamiarze wypowiedzenia umowy.
- - Wywołanie skutków przewidzianych w powiadomieniu uzależnione jest od skutecznego doręczenia odbiorcy tego powiadomienia (za zwrotnym potwierdzeniem odbioru)
- Wyrok Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 16 grudnia 2004 r., sygn. akt XVII Ame 49/03.
- Wyrok z dnia 21 grudnia 2005r., sygn. akt AmE 62/04 - „*art. 6 ust. 3a ma charakter bezwzględnie obowiązujący*”.
- Wyrok z dnia 5.04.2007r., sygn. XVII Ame 189/06 – realne 2 tygodnie

Art. 8 ust. 1 ustawy – Prawo energetyczne

„W sprawach spornych dotyczących odmowy zawarcia umowy o przyłączenie do sieci, umowy sprzedaży, umowy o świadczenie usługi przesyłania lub dystrybucji paliw lub energii, (...) oraz umowy kompleksowej, a także w przypadku nieuzasadnionego wstrzymania dostarczania paliw gazowych lub energii, (...) rozstrzyga Prezes Urzędu Regulacji Energetyki, na wniosek strony.”

Uprawnienia Prezesa URE w zakresie stosunków cywilnoprawnych dotyczą wyłącznie sporów na tle:

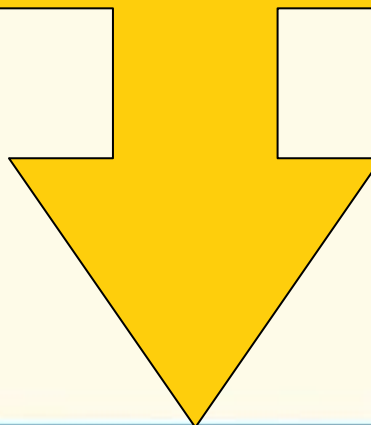
- odmowy zawarcia wymienionych enumeratywnie umów
- nieuzasadnionego wstrzymania dostaw paliw lub energii

UMOWY wymienione w art. 8 ust. 1 ustawy – Prawo energetyczne
(będące w kręgu zainteresowania osób uczestniczących w dzisiejszym szkoleniu)

- umowa o przyłączenie do sieci
- umowa sprzedaży paliw lub energii
- umowa o świadczenie usługi dystrybucji paliw lub energii
- umowa kompleksowa

Prezes URE rozstrzyga, na wniosek strony, spór w zakresie odmowy zawarcia danej umowy / ustalenia treści spornych zapisów danej umowy

ROZSTRZYGANIE SPORÓW

UMOWY – kiedy Prezes URE, a kiedy sąd powszechny?

Kiedy dochodzi do sporu na etapie zawierania umowy
właściwy będzie **Prezes URE**

W przypadku umów obowiązujących w zakresie ich zmiany
właściwy będzie **sąd powszechny**

wyrok Sądu Najwyższego z dnia 1 października 2004 r., sygn. akt III SK 56/04
(patrz: www.ure.gov.pl), w myśl którego Prezes URE nie może, na podstawie
art. 8 ust. 1 ustawy – Prawo energetyczne, orzekać w sprawach umów już zawartych

Złożenie wniosku do Prezesa URE o rozstrzygnięcie sporu w trybie art. 8 ust. 1 ustawy – Prawo energetyczne

Wymogi formalne wniosku:

Wyraźne sprecyzowanie żądania.

Podpisanie wniosku.

Załączenie oryginału dowodu zapłaty opłaty skarbowej (10 zł).

Złożenie wniosku do Prezesa URE o rozstrzygnięcie sporu,
w zakresie wskazanym w art. 8 ust. 1 ustawy – Prawo energetyczne,
nie jest równoznaczne z wydaniem
decyzji zgodnej z oczekiwaniami wnioskodawcy!

Skutki prawomocnej decyzji Prezesa URE

w zakresie sporu dotyczącego zawarcia umowy:

- orzeczenie, że na przedsiębiorstwie energetycznym nie ciąży obowiązek zawarcia danej umowy
- orzeczenie zawarcia umowy pomiędzy stronami i ustalenie treści spornych zapisów tej umowy

Wyrok Sądu Antymonopolowego (obecnie Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów)

z dnia 24 maja 2000 r., sygn. akt XVII Ame 23/00:

„decyzja Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki zastępuje oświadczenie woli obu stron w przedmiocie zawarcia umowy. Wobec czego, wynikający z tego rozstrzygnięcia skutek złożenia przez strony oświadczenia woli następuje z momentem uprawomocnienia się tego rozstrzygnięcia”.

Skutki prawomocnej decyzji Prezesa URE orzekającej, że wstrzymanie dostaw energii było nieuzasadnione:

- przedsiębiorstwo jest obowiązane wznowić dostawy energii bez pobierania opłaty za wznowienie dostaw
- w sytuacji, gdy dostawy wznowiono przed wydaniem orzeczenia, przedsiębiorstwo winno zwrócić pobraną od odbiorcy opłatę za wznowienie dostaw
- orzeczenie Prezesa URE może być podstawą do **dochodzenia dalszych roszczeń odszkodowawczych przed sądem powszechnym.**

Art. 8 ust. 2 ustawy – Prawo energetyczne

***„W sprawach, o których mowa w ust. 1,
Prezes Urzędu Regulacji Energetyki może wydać
na wniosek jednej ze stron postanowienie,
w którym określa warunki podjęcia bądź kontynuowania dostaw
do czasu ostatecznego rozstrzygnięcia sporu.”***

POSTANOWIENIE

określające warunki podjęcia bądź kontynuowania dostaw do czasu ostatecznego rozstrzygnięcia sporu, wydawane jest :

- na wniosek strony;
- wniosek złożony w trakcie toczącego się postępowania lub wraz ze złożeniem wniosku o rozstrzygnięcie sporu;
- Prezes URE **może** wydać takie postanowienie, ale nie musi.

Dziękuję za uwagę

Urząd Regulacji
Energetyki